

Kiusaajien ja kiusattujen osallisuuden kokemus on matalampi kuin muilla

Viittausohje: Virrankari, Lotta (2020) Alustavat tulokset osallisuuden kokemuksen yhteydestä kiusaamiseen yläkoulussa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Kouluterveyskyselyn 2019 tulokset. THL-verkkouutinen 18.8.2020.

Lotta Virrankari, Sokra-koordinaatio, THL, 18.8.2020

Euroopan sosiaalirahasto rahoittaa Sokra-koordinaatiota

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sekä koulukiusaajat että kiusatut kokevat muita vähemmän osallisuutta – alustavat tulokset

- Sekä kiusattujen että kiusaajien osallisuuden kokemus on matalampi kuin oppilailla, jotka eivät lainkaan kiusaa muita tai tule kiusatuiksi. Osallisuuden kokemus kertoo muun muassa siitä, kokevatko nuoret, että heillä on mahdollisuuksia vaikuttaa ja heidän tekemisillään on merkitystä.
- Tulos käy ilmi vuoden 2019 Kouluterveyskyselystä, johon osallistuivat perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaat sekä lukiolaiset ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Nyt julkaistut tulokset ovat alustavia.
- Kiusatuksi joutuneiden osallisuuden kokemus oli vielä matalampi kuin muita kiusaavien. Erityisesti tämä ero näkyy lukiolaisilla.
- THL-verkkouutinen: Sekä koulukiusaajat että kiusatut kokevat muita vähemmän osallisuutta (Thl.fi 18.8.2020)

Taustaa: kyselyaineisto ja käytetyt muuttujat

- **Kouluterveyskyselyaineisto vuodelta 2019**

- 8. ja 9. lk (89 570, kattavuus 75 %)
- Lukio 1. ja 2. lk (44 636, kattavuus 69 %)
- Ammattioppilaitos 1. ja 2. lk (25 047, kattavuutta ei voida arvioida)

- **Aineistosta käytetyt muuttujat**

- Osallisuusindikaattorin 10 väittämää (likert-asteikollinen):

- *Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Merkitse jokaisen väittämän kohdalla se vaihtoehto, joka kuvaa parhaiten omaa kokemustasi (vastausvaihtoehdot: 1. täysin eri mieltä, 2. jokseenkin eri mieltä, 3. ei samaa eikä eri mieltä, 4. jokseenkin samaa mieltä, 5. täysin samaa mieltä)*

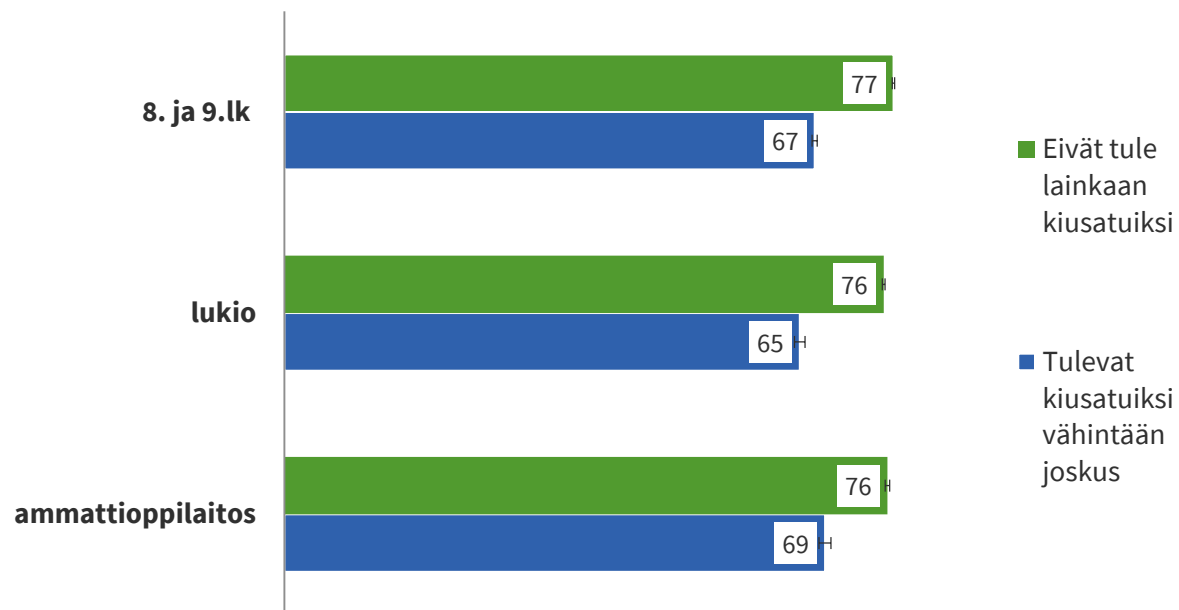
1. *Tunnen, että päivittäiset tekemiseni ovat merkityksellisiä*
2. *Saan myönteistä palautetta tekemisistäni*
3. *Kuulun itselleni tärkeään ryhmään tai yhteisöön*
4. *Olen tarpeellinen muille ihmisille*
5. *Pystyn vaikuttamaan oman elämäni kulkuun*
6. *Tunnen, että elämälläni on tarkoitus*
7. *Pystyn tavoittelemaan minulle tärkeitä asioita*
8. *Saan itse apua silloin, kun sitä todella tarvitsen*
9. *Koen, että minuun luotetaan*
10. *Pystyn vaikuttamaan joihinkin elinympäristöni asioihin.*

- Koulukiusaaminen: *Kuinka usein sinä olet osallistunut muiden oppilaiden kiusaamiseen tämän lukuvuoden aikana? Useita kertoja viikossa / noin kerran viikossa / harvemmin / en lainkaan.*
- Koulukiusatuksi tuleminen: *Kuinka usein sinua on kiusattu koulussa tämän lukukauden aikana? Useita kertoja viikossa / noin kerran viikossa / harvemmin / en lainkaan.*

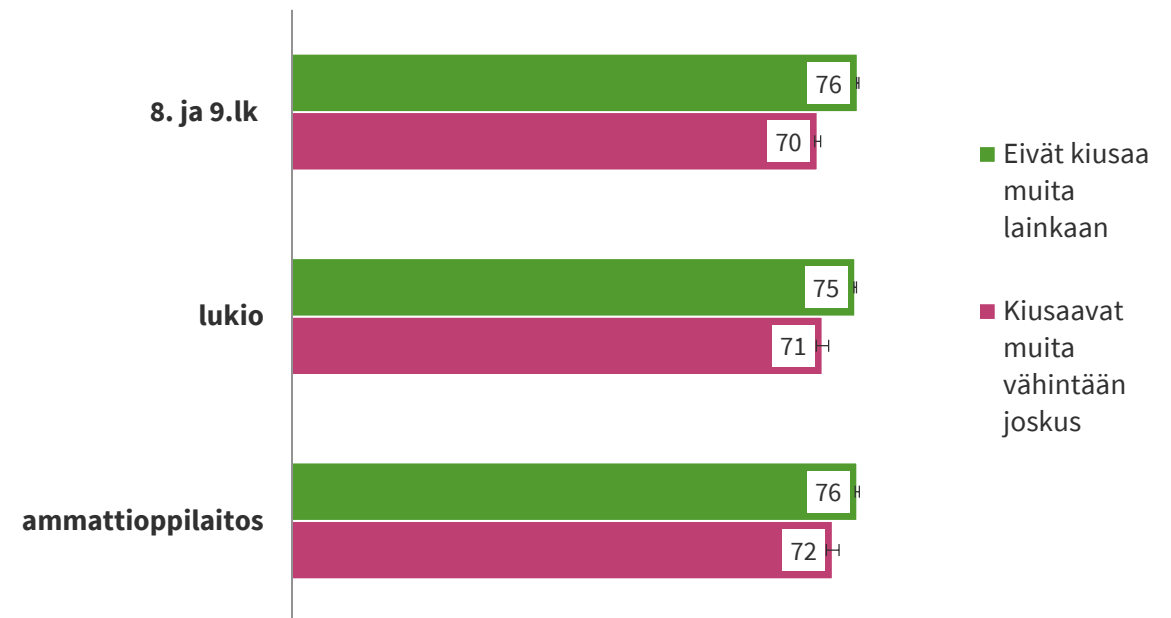
[Kouluterveyskyselyn kyselylomakkeet](#)

Kuvio 1: Kiusattujen ja kiusaajien osallisuuden kokemus on matalampi kuin muilla

1.a Osallisuuden kokemus (osallisuusindikaattorin keskiarvo 1–100) ei-kiusatuilla ja kiusatuilla

1.b Osallisuuden kokemus (osallisuusindikaattorin keskiarvo 1–100) ei-kiusaajilla ja kiusaajilla

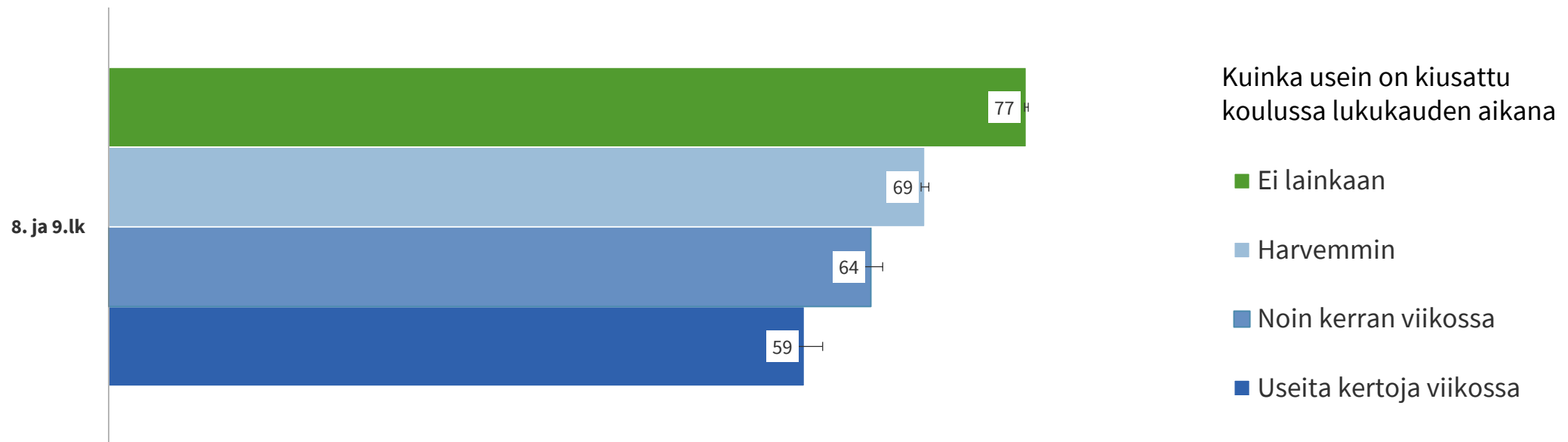

Yläkoulussa kiusaamisen määrä näkyy selvästi osallisuuden kokemuksessa

(kuviot 2 ja 3)

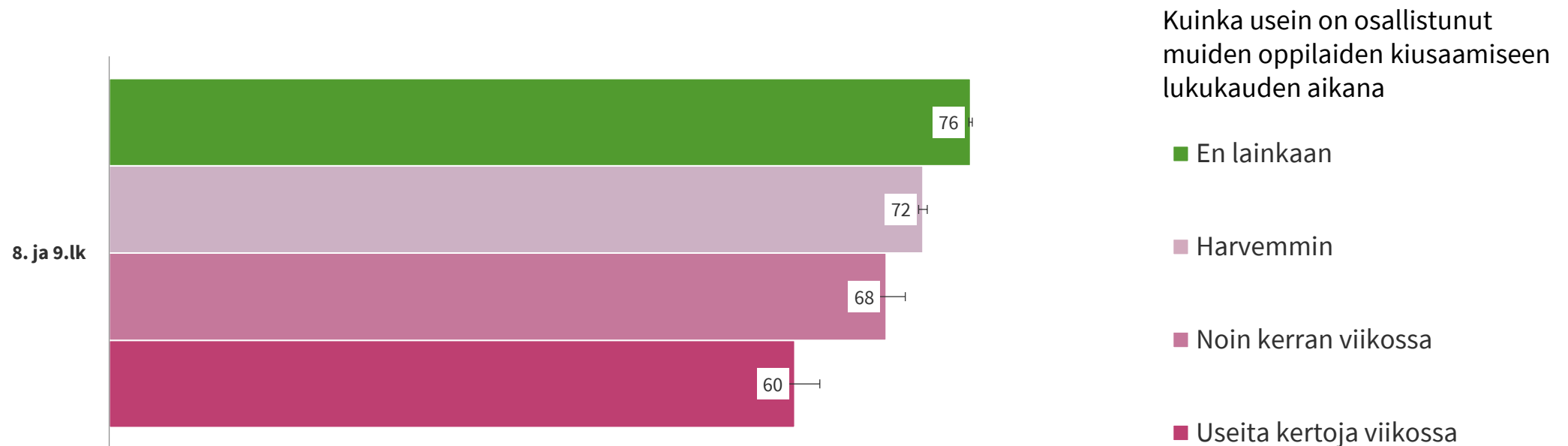
Kuvio 2. Osallisuuden kokemus oli yläkoululaisilla selvästi sitä matalampi, mitä useammin he tulivat kiusatuksi

Osallisuuden kokemus (osallisuusindikaattorin keskiarvo 1–100) sen mukaan, kuinka usein on joutunut kiusatuksi koulussa

Kuvio 3. Osallisuuden kokemus oli yläkoululaisilla selvästi sitä matalampi myös silloin, mitä useammin he osallistuivat muiden kiusaamiseen

Osallisuuden kokemus (osallisuusindikaattorin keskiarvo 1–100) sen mukaan, kuinka usein on kiusannut muita oppilaita

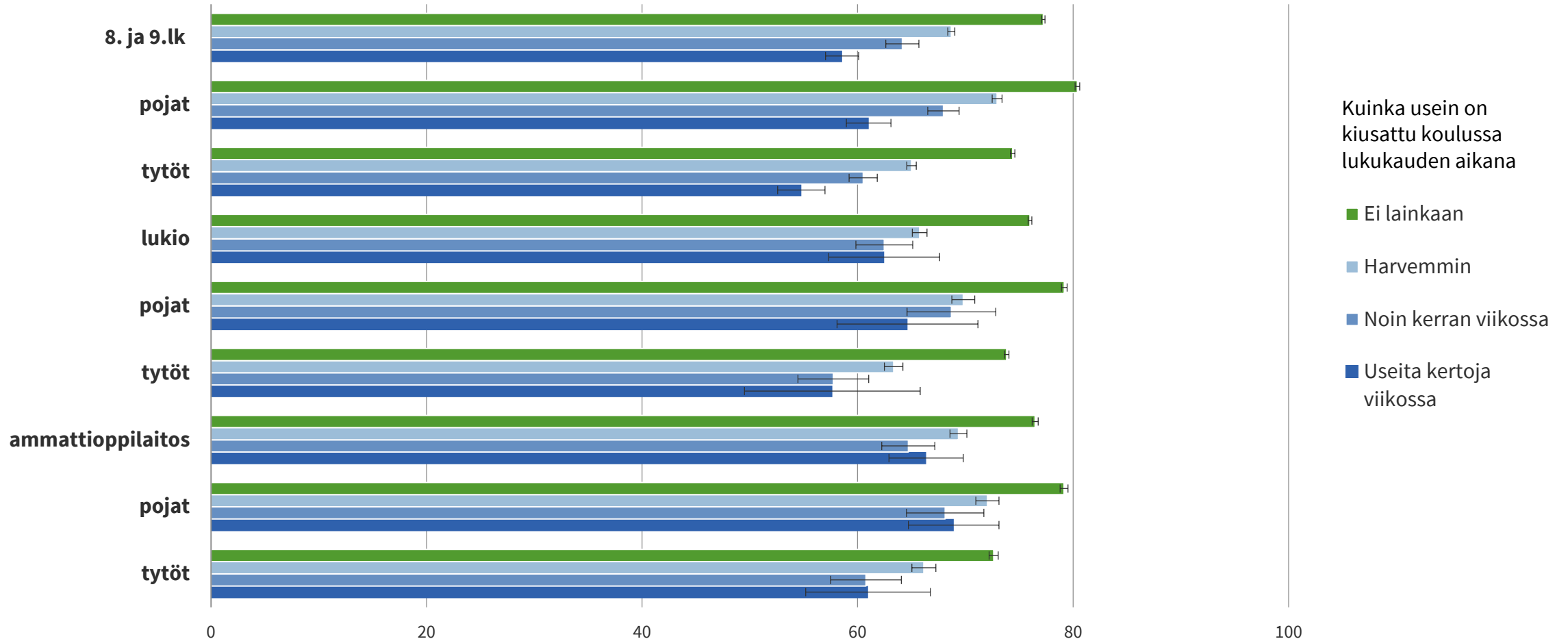
**Lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa
opiskelevilla ei havaittu niin selkeää
portaittaista eroa sen mukaan, kuinka usein
kiusaamista tapahtui**

(kuviot 4 ja 5)

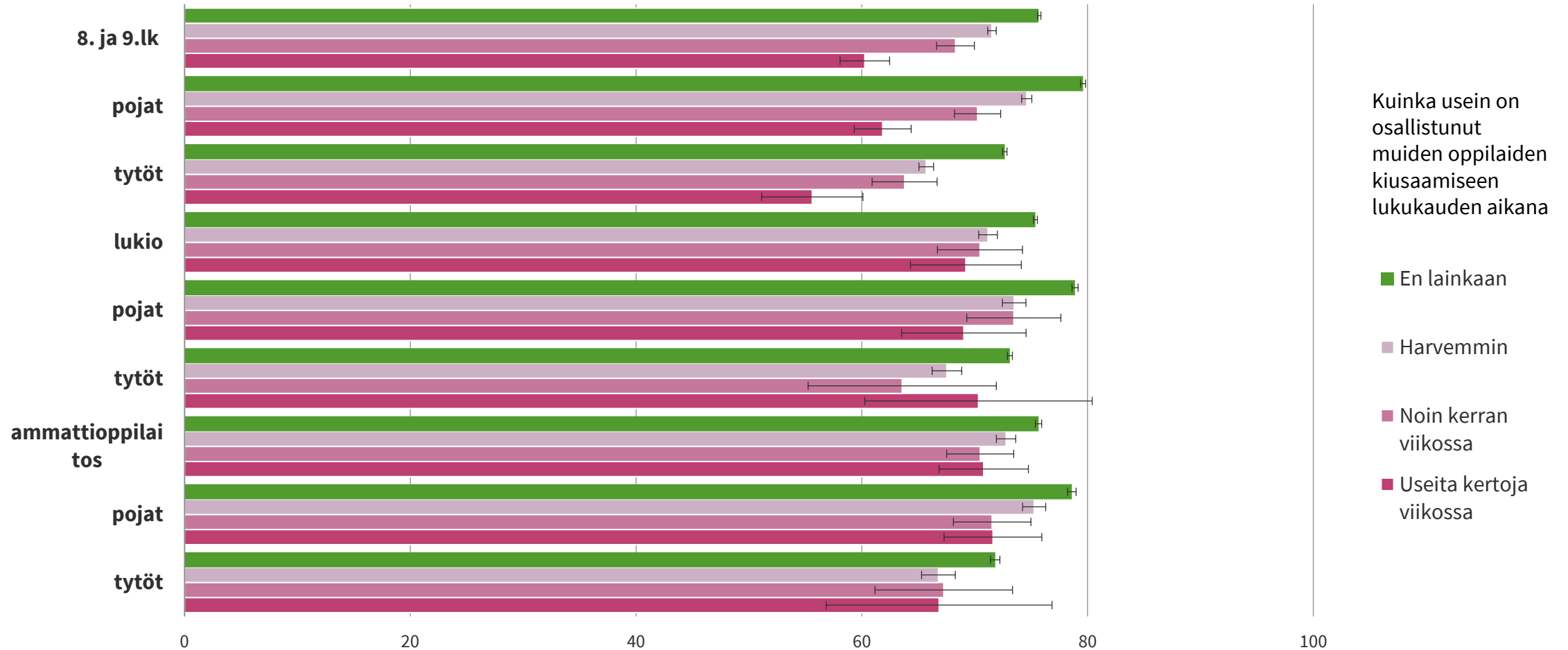
Kuvio 4. Osallisuuden kokemus kiusatuksi tulleilla eri oppiasteilla

Osallisuuden kokemus (osallisuusindikaattorin keskiarvo 1–100) sen mukaan, kuinka usein on joutunut kiusatuksi koulussa

Kuvio 5. Osallisuuden kokemus muita kiusaavilla oppilailta eri oppiasteilla

Osallisuuden kokemus (osallisuusindikaattorin keskiarvo 1–100) sen mukaan, kuinka usein on kiusannut muita oppilaita

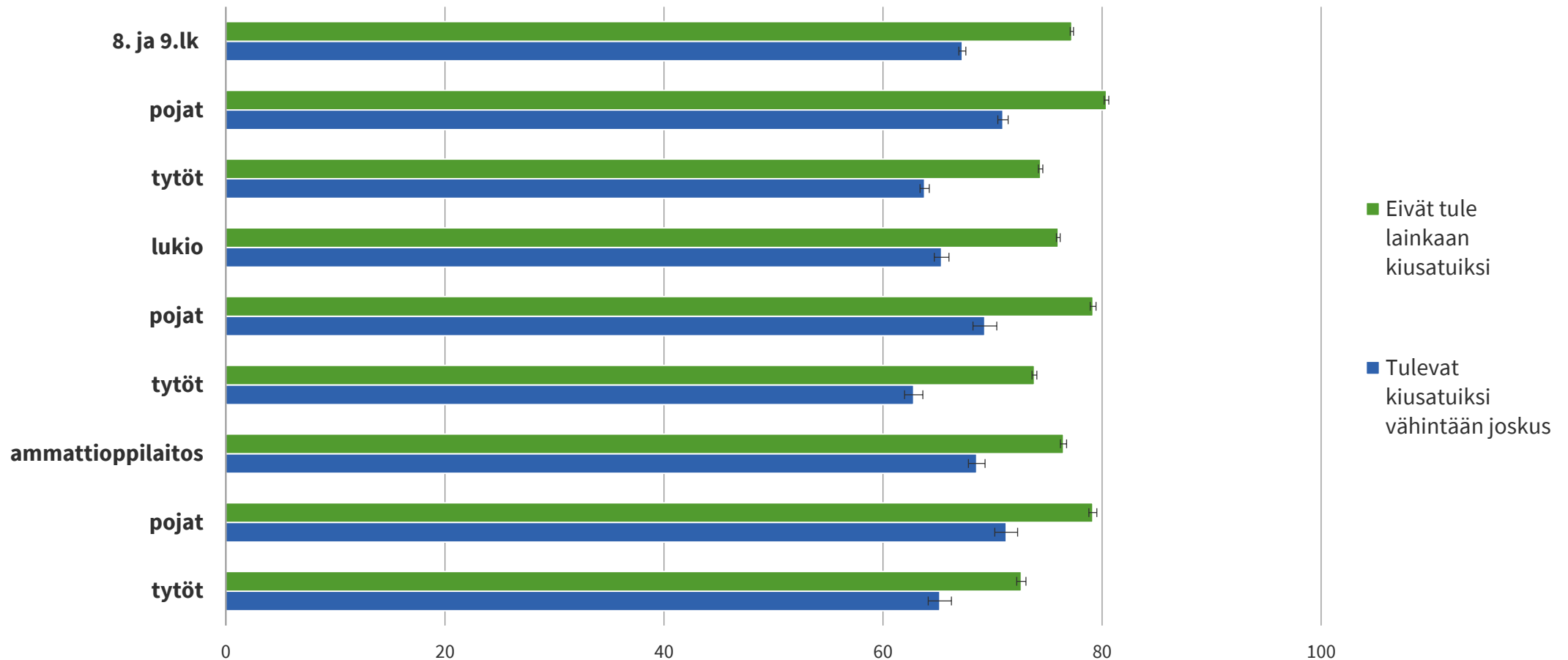

Kiusaamisen ja osallisuuden kokemuksen yhteydet oppiasteittain ja sukupuolittain

(kuviot 6 ja 7 täydentävät kuviota 1)

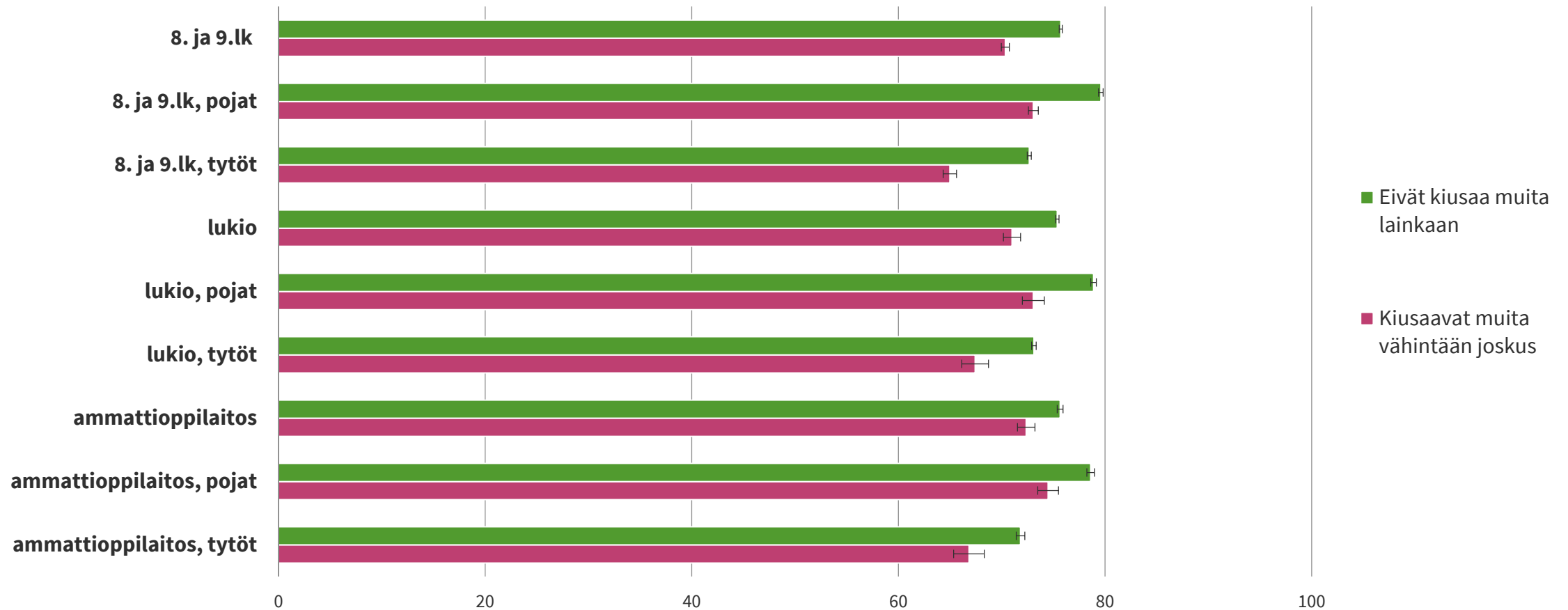
Kuvio 6. Kiusattujen ja ei-kiusattujen osallisuuden kokemus oppiasteittain ja sukupuolittain

Osallisuuden kokemus (osallisuusindikaattorin keskiarvo 1–100) ei-kiusatuilla ja kiusatuilla

Kuvio 7. Kiusaajien ja ei-kiusaajien osallisuuden kokemus oppiasteittain ja sukupuolittain

Osallisuuden kokemus (osallisuusindikaattorin keskiarvo 1–100) ei-kiusaajilla ja kiusaajilla

Lisätietoa

Tuloksen käyvät ilmi vuoden 2019 Kouluterveyskyselystä, johon osallistuivat perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaat sekä lukiolaiset ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat. (Nuoremmat vastaajat eivät vastanneet osallisuusindikaattoriin.)

[Kouluterveyskysely](#)

Osallisuuden kokemusta mitattiin THL:n kehittämällä osallisuusindikaattorilla.

Osallisuusindikaattori kuvaa muun muassa sitä, kokeeko vastaaja päivittäiset tekemisensä merkityksellisiksi, kuuluuko hän itselleen tärkeään yhteisöön ja pystyykö hän vaikuttamaan asioihin omassa elämässä ja elinympäristössä.

[Osallisuusindikaattori](#)

Nyt julkaistut tulokset ovat alustavia ja aihetta käsittelevä tutkimus julkaistaan myöhemmin.

Tutkimusta toteuttaa Euroopan sosiaalirahaston rahoittama Sokra-koordinaatiohanke. Tutkimus tukee Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelman toteutusta.

[Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke \(Sokra\)](#)

[Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelma \(STM 2019\)](#)